

प्रधानमन्त्री दाहालद्वारा बझाङ भूकम्प प्रभावितलाई राहतको घोषणा

सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले असोज १६ गते मंगलबारदेखि पटक पटक गएको भूकम्पबाट क्षति ब्यहोरेको बझाङ-लगायतका जिल्लामा पुनर्निर्माणलाई यथाशीघ्र अघि बढाउने बताउनु भएको छ।

प्रधानमन्त्री दाहालले भूकम्पबाट पूर्ण क्षति भएका घरका परिवारलाई तत्कालका लागि अस्थायी आवास निर्माण गर्न ५० हजार रुपैयाँ उपलब्ध गराइने घोषणा गर्नुभयो।

बझाङ सदरमुकाम चैनपुरमा भूकम्पले पुर्याएको क्षति अवलोकनपछि प्रधानमन्त्री दाहालले चैनपुरस्थित जिल्ला प्रशासन कार्यलयमा भएको अन्तरक्रियाका क्रममा राहत, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणका कार्यक्रमहरूको घोषणा गर्नुभएको हो।

प्रधानमन्त्री दाहालले अन्तरक्रियामा व्यक्त गर्नुभएको धारणा यसप्रकार छ:

गत मंगलबारका दिन बझाङ केन्द्रबिन्दु भएर गएको भूकम्पबाट कहाँ, के, कति क्षति भएको छ यकीन गरिने छ। मूल्याङ्कनका आधारमा सामान्य मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने, प्रवलीकरण गर्नुपर्ने वा पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने निर्धारण गरी कार्य अघि बढाइनेछ। भूकम्पबाट पूर्ण क्षति भएका घरका परिवारलाई तत्कालका लागि अस्थायी आवास निर्माण गर्न प्रति घरपरिवार ५० हजार उपलब्ध गराइने छ। भूकम्पबाट प्रभावित अन्य परिवारलाई राहतस्वरूप परिवार संख्याको आधारमा

मापदण्ड बमोजिम १५ देखि २० हजार तत्काल राहत खर्च व्यवस्था गरिनेछ।

राहत सामग्रीहरू जस्तै पाल, कम्बल, औषधी, खाद्यान्न, लताकपडा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई आवश्यक पर्ने सामग्रीहरूको व्यवस्थापन भएको छ। थप सामग्री आवश्यक परेमा तीनै तहका सरकारको समन्वयमा व्यवस्था गरिनेछ।

भूकम्पमा परी घाइतेहरूको निःशुल्क उपचारको प्रबन्ध मिलाइएको छ। भूकम्पले निम्त्याएको पहिरोमा परी मृतक हुनु भएकाप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै मृतक परिवारलाई तत्काल २ लाख सहयोग प्रदान गरिनेछ।

भक्तिका, चिरा परेका, आंशिक क्षति भएका घर तथा संरचनाहरूको दीर्घकालीन पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाका लागि स्थानीय तह, जिल्ला प्रदेशबाट प्राप्त क्षति मूल्यांकन (Damage Assessment) का आधारमा कार्यविधि बनाई यसअघि गोरखा, सिन्धुपाल्चोक लगायतका जिल्लामा गरिएको पुनर्निर्माण जस्तै स्थानीय सामग्रीहरूको प्रयोग गरी सुरक्षित पुनर्निर्माणको काम अगाडि बढाइने छ। सरकारी कार्यालय, सामुदायिक भवन, स्कूल आदि क्षति पुगेका संरचनाहरूको क्षति मूल्यांकन गरी यथाशीघ्र पुनर्निर्माण गरिनेछ।

हालसालै गएका थुप्रै भूकम्पहरूलाई जोखिमको पूर्वसंकेतको रूपमा लिई ठूलो विपद्को सामना गर्न सक्ने क्षमता विकास गर्न जोखिम आँकलन (Risk Assessment), पूर्वतयारी (Preparedness) र पूर्वसूचना

प्रणाली (Early Warning System) को काम अघि बढाइएको छ। यी कामलाई बझाङ-लगायत उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रमा समेत अघि बढाइनेछ।

प्राकृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण बझाङ-मा खानीजन्य उद्योग तथा हिमाली पर्यटनका क्षेत्रमा तीनै तहबीच समन्वय गरी आयोजना निर्माण गरिनेछन्। नेपालको आर्थिक विकास तथा विद्युतीकरणका लागि महत्वपूर्ण पश्चिम सेती जलविद्युत परियोजनाबारे सरकार गम्भीर छ। यो परियोजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यक प्रक्रिया अघि बढेको छ।

भूकम्प प्रभावितहरूलाई उद्धार, राहत तथा अन्य सहयोग प्रदान गर्न खटिनुभएका सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक, सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, नागरिक समाज, विकास साझेदार क्षेत्रलगायत सबैलाई सरकारका तर्फबाट धन्यवाद दिँदै आगामी दिनमा समन्वय, सहकार्य र सहयोगका लागि समेत आह्वान गर्दछु।

एकीकृत कार्यक्रम बनाएर भूकम्प प्रभावितको पुनर्स्थापना गर्न प्रधानमन्त्री दाहालको निर्देशन

सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले २०८० असोज १६ गते बझाङलाई केन्द्रबिन्दु बनाएर गएको भूकम्प र त्यसका परकम्पबाट घरवास क्षति भई घरबाहिर बस्न बाध्य प्रभावित नागरिकहरूलाई तीनै तहको समन्वयमा एकीकृत कार्यक्रम बनाएर राहत, पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना लगायतका कार्य गर्न निर्देशन दिनुभएको छ।

सम्माननीय प्रधानमन्त्री एवं परिषद्का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'को अध्यक्षतामा आज बिहान बसेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्को १२ औं बैठकमा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भूकम्पपछि उद्धार, राहत एवं व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने सबैलाई धन्यवाद दिँदै छिट्टै प्रभावित स्थलको स्थलगत अवलोकन गर्ने पनि जानकारी दिनुभयो।

प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भन्नुभयो, 'यो भूकम्पलाई संकेतका रूपमा लिई सुदूरपश्चिम क्षेत्रमा भविष्यमा आउनसक्ने यस्तै खालका विपत्तिको पूर्वतयारी गर्न पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना र सञ्चालनका लागि

सरोकारवालाहरूलाई निर्देशन दिन्छु।'

बैठकले बझाङ भूकम्पको क्षतिको लेखाजोखा तथा प्रभाव मूल्यांकन गरी आवश्यकताको पहिचान गर्ने र पुनर्निर्माण तथा पुनर्लाभका कार्यक्रमहरू तय गर्न आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गर्ने निर्णय गरेको छ।

त्यसैगरी, तीन तहका सरकारबीचको समन्वयमा एकीकृत रूपमा एकद्वार प्रणालीमार्फत् कार्यक्रम सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने निर्णय भएको छ।

बैठकले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणलाई पुनर्स्थापना र पुनर्लाभको

कामको लागि आवश्यक पर्ने नीतिगत सहजीकरण गर्ने र त्यसका लागि नियमावली संशोधनको प्रस्ताव मन्त्रिपरिषद् बैठकमा पेश गर्ने निर्णय पनि गरेको छ।

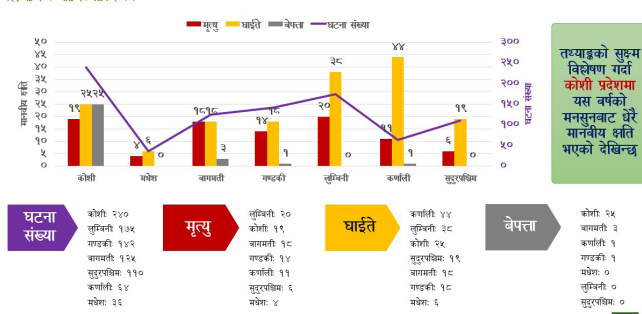
बैठकले भूकम्पका कारण गएको पहिरोमा परी ज्यान गुमाउनु भएकी गुणमती धामीप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोक सन्तप्त परिवारजनमा समवेदना व्यक्त गर्दै सबै घाइतेहरूको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना पनि गरेको छ।

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको सभाहलमा बसेको बैठकमा उपप्रधानमन्त्री एवं रक्षामन्त्री पूर्ण बहादुर खड्का र उपप्रधानमन्त्री एवं गृहमन्त्री तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति अध्यक्ष नारायणकाजी श्रेष्ठको उपस्थिति थियो।

बैठकमा कृषि तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्री डा. बेदुराम भुसाल, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्री धनराज गुरुङ, अर्थ मन्त्री प्रकाशशरण महत, बाँकी पृष्ठ २ मा

मनसुनजन्य विपद्बाट ९२ को मृत्यु, १६८ घाइते

मनसुन अवधिभर प्रदेशमा मनसुनजन्य विपद्का कारण भएका मानवीय क्षति

तथ्याङ्कको सुझम विवेचन गर्दा कोशी प्रदेशमा यस वर्षको मनसुनबाट धेरै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ

नेपालमा आगमन भएको यस वर्षको मनसुन १२४ दिन रहेर असोज २८ गते सरदर मितिभन्दा १३ दिनपछि पूर्णरूपमा बाहिरिएको छ ।

मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा समन्वयात्मक र एकीकृत क्रियाकलाप तय गरी मनसुन प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यसहित प्राधिकरणले तयार गरेको 'मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना' २०८० जेठ २८ गते बसेको कार्यकारी समितिले स्वीकृत गरेलगत्तै कार्यान्वयनमा गएको थियो ।

संभावित जनधनको क्षति न्यूनीकरणका लागि वेबसाइट, सामाजिक संजाल, रेडियो, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका, अनलाइन, प्रत्यक्ष अन्तरक्रिया एवं अभिमुखीकरणमा सूचना तथा मनसुन सम्बन्धि सतर्कता सन्देश सम्प्रेषण गरियो । खोज तथा उद्धारका कामलाई प्रभावकारी बनाउन तीनवटै सुरक्षा निकाय, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्था एवं निकायहरूसँगको समन्वयमा यस अवधिभर विपद् प्रतिकार्य गरिएको थियो । मनसुन पूर्व जडान गरिएका ३४ वटा स्मार्ट साइरनबाट ८३२ वटा अलर्ट जारी भएका थिए ।

मनसुन नेपाल प्रवेश गरेकै दिनदेखि अतिरल रूपमा परेको वर्षाका कारण पूर्वी पहाडी जिल्लाहरू

ताप्लेजुङ, पाँचथर र संखुवासभामा ठूलो मानवीय तथा भौतिक क्षति हुन पुग्यो ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्को २०८० असार २२ गते बसेको एघारौँ बैठकमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री एवं परिषद्का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल

सिंचाइतर्फ ३ करोड ५० लाखको क्षति भएको छ । स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल (इप्पान) का अनुसार संचालनमा आइसकेका १३, निर्माणाधीन १७ र लघु २७ गरी ५७ वटा जलविद्युतमा क्षति पुग्दा करिब नौ अर्ब रुपैयाँ बराबरको क्षति पुगेको छ ।

मनसुनकै अवधिमा बझाङ जिल्लालाई केन्द्रबिन्द बनाएर गएको भूकम्पमा परी एकजनाको मृत्यु भयो भने ३० जना घाइते हुनुभयो । भूकम्पबाट ३ हजार १४८ घर पूर्ण रूपमा क्षतिग्रस्त भएका छन् भने ११२२४ घरमा आंशिक क्षति पुगेको प्रारम्भिक तथ्यांक प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी, १२४ सार्वजनिक भवनमा पूर्ण र २०५ मा आंशिक क्षति पुगेको छ । यो सूचनालाई प्राविधिक प्रमाणीकरण गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको छ । प्राविधिक मूल्यांकनपछि राहत र पुनर्निर्माणको कार्य गरिने छ ।

भूकम्प प्रभावित स्थानमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री एवं परिषद् अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' ले भ्रमण गरी राहतका कार्यक्रमहरूको घोषणा गर्नुभएको छ । जसअनुसार आपतकालीन राहतमा प्रभावित परिवारका लागि परिवार संख्याका आधारमा रु. १५-२० हजार वितरण हुँदैछ भने भूकम्पबाट पूर्ण क्षति भएका घरहरूलाई अस्थायी आश्रय निर्माणका लागि दुई किस्तामा रु. ५०,००० वितरण गरिनेछ । मृतकका परिवारलाई जनही दुई लाख रुपैयाँ दिइने निर्णय भएको छ । प्राधिकरणको प्राविधिकहरू सहितको टोलीबाट स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण भइसकेको छ । निरीक्षण टोलीले शीघ्र Damage Grade Assessment गर्न जोड दिएको छ ।

सहभागितामूलक ग्रामीण पुनर्लाभ परियोजनाको समापन

एकीकृत कार्यक्रम

सहभागितामूलक ग्रामीण पुनर्लाभ परियोजनाको संयुक्त समन्वय समितिको चौथो एवं अन्तिम बैठक सम्पन्न भएको छ । असोज १६ गते बसेको बैठकले परियोजना मूलभूत रूपमा सफल भएको निष्कर्ष निकाल्दै सिन्धुपाल्चोक र गोरखाका चारवटा पालिकामा संचालित परियोजनालाई देशैभरिका स्थानीय तहहरूमा लागु गर्न सकिने जनाएको छ ।

जापानी अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोग (जाइका) को सहयोगमा चार वर्ष दुई महिना संचालित परियोजना सन् २०१९ मा राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण हुँदा सिन्धुपाल्चोकको चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका र हेलम्बु गाउँपालिका तथा गोरखाको पालुङटार नगरपालिका र बारपाक-सुलिकोट गाउँपालिकामा सुरु भएको हो ।

तहको समन्वय र स्थानीय समुदायको नेतृत्वमा साना स्तरको जीविकोपार्जन पुनर्लाभ पहलहरूको नमूना कार्यक्रमका रूपमा परियोजना सुरु भएको थियो ।

बैठकमा परियोजना संचालन भएका पालिकाका प्रमुख एवं अध्यक्ष, प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुखसहितका अधिकारीहरूका साथै अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोगका प्रतिनिधिहरू, जाइकाको केन्द्रीय कार्यालयका साथै नेपाल कार्यालयका प्रतिनिधिहरूको सहभागिता थियो ।

जाइकाको सहयोगमा भूकम्पबाट सबैभन्दा धेरै प्रभावित गोरखा र सिन्धुपाल्चोकका चारवटा स्थानीय

खानेपानी मन्त्री महिन्द्र राय यादव, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्री शक्तिबहादुर बस्नेत, परराष्ट्र मन्त्री नारायण प्रकाश साउद, संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री रेखा शर्मा, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री मोहनबहादुर बस्नेत सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

त्यसैगरी, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्री प्रकाश ज्वाला, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्री रमेश रिजाल, सहर विकास मन्त्री सीता गुरुङ, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्री अनिता देवीको पनि उपस्थिति थियो ।

परिषद्का सदस्य सचिव एवं प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलले बझाङ भूकम्पबाट गएको पहिरोमा परी जयपृथ्वी नगरपालिकाकी ४० वर्षीया गुणमती धामीको मृत्यु भएको र २७ जना घाइते भएको जानकारी दिनुभयो ।

'अपांगता भएका नागरिकलाई विपद्का राष्ट्रिय कार्यक्रममा जोड्ने काम भइरहेको छ'

विपद् जोखिम न्यूनीकरण अन्तर्राष्ट्रिय दिवसका अवसरमा असोज २६ गते काठमाडौंमा अपांगता भएका व्यक्तिहरूको उत्थानशीलता सुनिश्चितता कसरी गर्ने उपायहरूबारे छलफल आयोजना गरिएको छ ।

उपप्रधान मन्त्री एवं गृह मन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यमा भएको छलफलमा अपांगता भएका व्यक्तिहरूका लागि पहुँचयोग्य संरचना, बोधगम्य सूचना संयन्त्र र राहतको सुनिश्चिततामा जोड दिइयो ।

'उत्थानशील भविष्यका लागि असमानताविरुद्धको लडाइँ' को नारासहित भएको छलफलमा उपप्रधान मन्त्री श्रेष्ठले प्रकोपलाई विपद्मा बदलिनबाट रोक्न हाम्रो प्रयास, पूर्वतयारी, प्रतिकार्यलाई बढाउनु पर्ने तथा मानवीय आयामलाई सामाजिक र आर्थिक रूप सक्षम बनाउनु पर्ने बताउनुभयो ।

उपप्रधान मन्त्री श्रेष्ठले भन्नुभयो, 'विपद्जन्य घटनामा सबैभन्दा जोखिममा पर्ने नागरिक भनेकै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू हुन । राष्ट्रिय जनगणनाले करिब ३ प्रतिशत नेपाली नागरिकहरूमा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता भएको तथ्याङ्क दिएको छ । अब हामी त्यस्ता विपद्जन्य घटनाबाट बढी जोखिममा पर्ने नागरिकलाई

विपद्का राष्ट्रिय कार्यक्रमसँग जोड्ने प्रयत्न गर्दैछौं ।'

अपांगता भएका व्यक्तिहरूसम्म क्षमता अनुसारको सूचनाको पहुँच, उनीहरूको दैनिकी चाहे घरयासी होस् वा सार्वजनिक, यी सबैलाई विपद् पूर्व तयारीको प्रणालीसँग जोड्ने प्रयास स्वरूप क्षमता विकास गर्न लागिएको बताउँदै मन्त्री श्रेष्ठले पहिलो चरणमा पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सूचना प्रणालीका माध्यमबाट उनीहरूको अबस्था, विपद् पूर्वानुमान प्रणाली र सूचनाका माध्यमबाट उनीहरूलाई जोखिममा पर्नबाट जोगाउने उद्देश्य राखिएको जानकारी दिनुभयो ।

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले प्रत्येक वर्षको अक्टोबर १३ मा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय कार्यक्रम (NPDRR) को सहकार्यमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि अन्तर्राष्ट्रिय दिवस आयोजना गर्दै आएको छ । यो दिवस संयुक्त राष्ट्र संघको आह्वानमा सन् १९८९ देखि मनाउन थालिएको हो ।

कार्यमञ्चका सदस्य सचिव डा. राजु थापाले नेपाली समाजमा हरेक क्षेत्रमा असमानता भए पनि मञ्चले अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई विशेष महत्त्व दिएर काम गर्दै

आएको बताउनुभयो । डा. थापाले अपांगता भएका तथा विपद् प्रभावितहरूका लागि मार्गनिर्देशिका नै बनाएर सरकार अगाडि बढ्नु पर्ने र यसमा स्थानीय सरकारको भूमिका महत्त्वपूर्ण र प्रभावकारी हुने थापाको राय थियो ।

कार्यक्रममा डिसिए नेपालको नेपाल निर्देशक सम्झना विष्ट, राष्ट्रिय अपांग महासंघ नेपालका सल्लाहकार डा. वीरेन्द्र राज पोखरेल, राष्ट्रिय बहिरा महासंघ नेपालका महासचिव सन्तोष केसी, राष्ट्रिय शारीरिक अपांग संघ नेपालका अध्यक्ष किरण शिल्पकार, अपांगता भएका महिलाहरूको महासंघ नेपालका अध्यक्ष निर्मला धिताल, राष्ट्रिय अपांग अनुसन्धान तथा विकास केन्द्रका अध्यक्ष, श्रवणटिस्टि बिहीन अभिभावक समाज नेपालका लक्ष्मी शोर्पा, बौद्धिक अपांगताका अभिभावक महासंघ नेपालका राजु बस्नेतले विपद्मा अपांगता भएका व्यक्तिहरूका समस्या तथा चुनौती सम्बन्धी अनुभव राख्नुभएको थियो ।

प्राधिकरणका उपसचिव एवं प्रवक्ता ध्रुव बहादुर खड्काले अपांगता भएका व्यक्तिहरूका आवश्यकता र आकांक्षालाई सम्बोधन गर्नका लागि प्राधिकरणबाट भएका पहलहरूका बारेमा जानकारी गराउनुभयो । त्यसैगरी, भूमि व्यवस्था, सहकारी एवं गरिबी निवारण मन्त्रालयका उपसचिव राजेन्द्र कँडेलले अपांगता भएका व्यक्तिहरूको सामाजिक सुरक्षाका प्रावधानहरूबारे अवगत गराउनुभएको थियो ।

भौतिक उपस्थिति र भर्चुअल माध्यमको हाइब्रिड शैलीमा भएको कार्यक्रम प्राधिकरणका सहसचिव जयनारायण आचार्यको अध्यक्षतामा भएको हो । कार्यक्रमको दोस्रो सत्रमा विपद् पोर्टल संचालन सम्बन्धी तालिम संचालन गरिएको थियो ।

चट्याङबाट जोगिन जनचेतनामा जोड

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको सभाहलमा चट्याङसँग सम्बन्धित जोखिम न्यूनीकरणमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासहरूबारे संवाद गरिएको छ ।

संवादमा हाल अफ्रिकाको युगाण्डामा चट्याङ जोखिम न्यूनीकरणमा काम गरिरहनु भएकी अमेरिकाकी इलिनोइस विश्वविद्यालयको प्रा. म्यारी एन कुपरले संसारभरिका मानिसहरूले सामना गर्ने मौसम सम्बन्धित जोखिम भएको उल्लेख गर्दै चट्याङसँग सम्बन्धित चोटपटकहरूका बारेमा जानकारी दिनुभयो ।

अष्ट्रेलियाको क्रिन्सल्याण्ड विश्वविद्यालयका प्रा. क्रिस्टोफर जे. एण्ड्रयुजले चट्याङबाट हुने घातक चोटपटकहरू र त्यसका उपचार विधिहरूका साथै चट्याङ बारे जानकारी प्रस्तुत गर्नुभयो ।

ब्राजिलको चट्याङ विज्ञ प्रा. हेलियो इजी स्वेताले ब्राजिलमा चट्याङका घटनाहरू एवं त्यसबाट हुने जनधनको क्षतिबारे जानकारी गराउँदै जनचेतना एवं सुरक्षा उपायहरू लागू भएका कारण पछिल्ला वर्षहरूमा त्यो घट्टो क्रममा रहेको बताउनुभयो ।

अमेरिकाबाट भर्चुअल माध्यमबाट संवादमा

सहभागिता जनाउनु भएका लाइटनिङ प्रोटेक्सन वर्किङ ग्रुपका इञ्जिनियर मिसेल गुथरीले चट्याङबाट सुरक्षित हुनका लागि आवश्यक पूर्वधार तथा संहिताहरूबारे प्रस्तुतीकरण गराउनुभयो ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्रा. श्रीराम शर्माले चट्याङ नेपालमा मानवीय क्षति गर्ने नम्बर एक कारक भएको उल्लेख गर्दै मनसुन पूर्वका महिनाहरूमा खासगरी अपराह्नको समय जोखिमपूर्ण रहने गरेको जानकारी गराउनुभयो ।

मकवानपुरको कैशाल गाउँपालिकाका अध्यक्ष

लोक बहादुर मोक्तानले आफ्नो गाउँपालिका जस्तै हरेक वर्ष चट्याङबाट अति प्रभावित हुने स्थानीय तहहरूमा जनचेतनाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका सहसचिव जयनारायण आचार्यका अनुसार हरेक वर्ष २५९ चट्याङबाट विगत १० वर्षमा ९८४ जनाको मृत्यु भएको र २ हजार ८७२ घाइते भएका छन् ।

प्राधिकरणले विपद् जोखिमका विषयवस्तुहरूमाथि सरोकारवालाबीच सार्थक छलफल गर्न 'विपद् संवाद' आयोजना गर्दै आएको छ । ■

विपद्को तथ्य तथ्यांक

२०८०-०१-०१ देखि २०८०-०६-३० सम्म

घटना संख्या
३०८१मृत्यु
२०८बेपत्ता
३१घाइते
६८७प्रभावित परिवार
८३०१पशु चौपाया क्षति
१६८१घर क्षति
पूर्ण ८३३
आंशिक ११३३

अनुमानित क्षति (रु.)

१,८८,१३,०८,७१७

२०८० असोजको संक्षिप्त विवरण

२०८०-०६-०१ देखि २०८०-०६-३० सम्म

घटना संख्या
१८६मृत्यु
२८बेपत्ता
१घाइते
१११प्रभावित परिवार
५३८पशु चौपाया क्षति
८८घर क्षति
पूर्ण ७६
आंशिक २०७

अनुमानित क्षति (रु.)

१५,८२,७३,८७०

२०८० असोजमा घटना अनुसारको क्षतिको विवरण

२०८०-०६-०१ देखि २०८०-०६-३० सम्म

आगलागी

घटना संख्या: १३५
मृत्यु: २
बेपत्ता: ०
घाइते: २७

जनावर आक्रमण

घटना संख्या: २४
मृत्यु: २
बेपत्ता: ०
घाइते: १३

चट्याङ

घटना संख्या: १०
मृत्यु: १
बेपत्ता: ०
घाइते: २१

पहियो

घटना संख्या: ११
मृत्यु: २
बेपत्ता: ०
घाइते: २

हावा-हुरी

घटना संख्या: ५
मृत्यु: १
बेपत्ता: ०
घाइते: ०

भारी वर्षा

घटना संख्या: १४
मृत्यु: ०
बेपत्ता: ०
घाइते: ०

बाढी

घटना संख्या: १
मृत्यु: २
बेपत्ता: १
घाइते: ०

लेक लागु

घटना संख्या: १६
मृत्यु: ४
बेपत्ता: ०
घाइते: १३

भुकम्प

घटना संख्या: ५३
मृत्यु: १
बेपत्ता: ०
घाइते: २६

सर्पदंश

घटना संख्या: ११
मृत्यु: ७
बेपत्ता: ०
घाइते: ५

हिउँ पहियो

घटना संख्या: ३
मृत्यु: ०
बेपत्ता: ०
घाइते: ३

अन्य

घटना संख्या: ३
मृत्यु: २
बेपत्ता: ०
घाइते: १

जनधनको क्षति न्यून गर्न पूर्व सूचना महत्वपूर्ण

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धी नेपालका सरकारका अधिकारीहरु, विभिन्न राष्ट्रसंघीय निकायका प्रतिनिधिहरु एवं विज्ञहरुले विपद् जोखिमबाट जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न सबैका लागि पूर्वसूचना महत्वपूर्ण हुने बताउनुभएको छ ।

सबैका लागि पूर्वसूचनालाई चारवटै आधार स्तम्भहरु (Pillars) मा राखेर कार्यान्वयनको विद्यमान अवस्थाको पुनरावलोकन र लेखाजोखा गर्न काठमाडौंमा आयोजित दुई दिने राष्ट्रिय कार्यशालामा उहाँहरुले यस्तो धारणा राख्नुभएको हो ।

कार्यशालाको उद्घाटन सत्रमा आफ्नो मन्तव्य राख्दै संयुक्त राष्ट्रसंघका नेपाल आवासीय संयोजक हाना सिंगर-ह्याम्डीले विगत ५० वर्षमा विषम जलवायुका कारण २० लाख मानिसहरुको मृत्यु भएको र मृत्यु हुनेमध्ये ९० प्रतिशत विकासशील राष्ट्रका नागरिकहरु रहेको उल्लेख गर्दै नेपालको पूर्वसूचना प्रणाली सुदृढीकरणका लागि सबै सरोकारवालाबीच सहकार्य हुने विश्वास व्यक्त गर्दै नेपालको यस्तो प्रयासमा राष्ट्रसंघका तर्फबाट पर्याप्त सहयोग हुने विश्वास दिलाउनुभयो ।

उद्घाटन सत्रका अध्यक्ष एवं राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको २०७८ माघ १४ गते बसेको बैठकले बहुप्रकोपीय राष्ट्रिय पूर्वसूचना प्रणालीको अवधारणा-पत्र र कार्ययोजना बनाउन प्राधिकरणलाई निर्देशन दिएबमोजिम विभिन्न सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरु सम्मिलित कार्यदल भइसकेको र उक्त कार्यदलले द्रुत गतिमा काम गरिरहेको पनि पोखरेलले बताउनुभयो ।

पोखरेलका अनुसार नेपालमा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापनाका लागि करिब ८० अर्ब रुपैयाँ लाग्ने अनुमान गरिएको छ ।

जल तथा मौसम विज्ञान विभागका महानिर्देशक डा. जगदिश्वर कर्माचार्यले टेलिकम कम्पनीहरुको सहयोगमा मोबाइल सन्देशहरुमार्फत् मौसम तथा बाढी सम्बन्धी पूर्वसूचना सम्प्रेषण गरिएको र केही समययता प्रभावमा आधारित पूर्वसूचना प्रणाली पनि सुरु गरिएको जानकारी

दिनुभयो ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि संयुक्त राष्ट्रसंघीय कार्यालय (यूएनडिआरआर) का हर्बरोल्ड राइस, सोही कार्यालयका क्षेत्रीय प्रमुख मार्को टोस्कानो-रिभाल्टा, इन्टरनेशनल फेडरेसन फर रेड क्रिसेन्ट (आइएफआरसी) का नेपाल प्रमुख अजमत उल्लाले पूर्व सूचना प्रणालीको सुदृढीकरण गर्न नेपालको प्रयासमा आ-आफ्ना संस्थाहरुबाट सहयोग उपलब्ध हुने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो ।

कार्यशालाका उद्देश्यहरुमा पूर्वसूचना प्रणालीलाई सुदृढ बनाउन विद्यमान तथा भावी सरोकारवालाहरु पहिचान गर्नु, सरोकालवालाहरुको प्रतिबद्धता प्राप्त गर्नु, सबै सरोकारवालाहरुको प्रयासलाई राष्ट्रिय तथा स्थानीय तहसम्म जोड्न आवश्यक राष्ट्रिय संयन्त्रलाई सुदृढ बनाउनु रहेका छन् ।

त्यसैगरी, सबैका लागि पूर्वसूचनालाई राष्ट्रिय प्राथमिकताको कार्यका रुपमा राष्ट्रिय सूचना प्रणालीको क्षमता विकास गर्न तथा यसका विद्यमान चुनौतीहरुको पहिचान गरी प्राथमिकताका साथ यी चुनौतीहरुलाई सम्बोधन गर्न आवश्यक क्रियाकलापहरुको पहिचान गर्नु तथा सबैका लागि पूर्वसूचनाको राष्ट्रिय मार्गाचित्र सन् २०२३-२०२७ तय गर्न सरोकारवालाहरूसँग प्राविधिक सहायता, स्रोतको दीर्घकालीन सहयोग प्राप्त गर्नु रहेको छ ।

कार्यशालाको पहिलो दिन चारवटा आधार स्तम्भका लागि एक एकवटा सत्रहरु संचालन भएका

छन् । कार्यशालाको पहिलो प्यानल छलफलमा विपद् जोखिम ज्ञान, दोस्रो सत्रमा पर्यवेक्षण र पूर्वानुमान, तेस्रो सत्रमा जोखिम जानकारी लक्षित वर्गसम्म बुझिने र कार्यान्वयनयोग्य संचार एवं चौथो सत्रमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य माथि विज्ञहरुले राय राख्नुभयो ।

विज्ञहरुका अनुसार चौबिस घन्टा अगाडि पूर्वसूचना उपलब्ध गराउन सक्दा करिब ३० प्रतिशत जोखिम न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव एन्टोनियो गुटेरेसले सन् २०२७ सम्म विषम मौसम तथा जलवायुजन्य घटनाहरुबाट पृथ्वीमा रहेका सबै नागरिकलाई जोगाउन पूर्वसूचना प्रणाली विस्तार गर्ने पहलकदमीको गत वर्ष घोषणा गर्नुभएको थियो । पहिलो चरणमा नेपाल लगायत ३० राष्ट्र छनोट भएका छन् ।

कार्यशाला आयोजना गर्न प्राधिकरणलाई संयुक्त राष्ट्रसंघको नेपाल कार्यालय, यूएनडिआरआर, आइएफआरसी, इन्टरनेशनल टेलिकम्युनिकेसन युनियन (आईटियू), वर्ल्ड मेटेरोलोजिकल अर्गनाइजेसन (डब्लुएमओ) ले प्राविधिक सहयोग गरेका छन् ।

कार्यक्रममा नेपाल सरकारका विभिन्न मन्त्रालय तथा निकायहरुका अधिकारीहरु, प्रदेश तथा स्थानीय तहका प्रतिनिधिहरु, राष्ट्रसंघीय निकायका साथै मानवीय क्षेत्रमा काम गर्ने साझेदार संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु, अध्येताहरु एवं शैक्षणिक समुदायका प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति थियो ।

हवाई दुर्घटना उद्धार सम्बन्धी नमूना अभ्यास

रुकुम पश्चिममा हवाई दुर्घटनाको उद्धार सम्बन्धी नमूना अभ्यास गरिएको छ । जिल्ला विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समितिको संयोजनमा नेपाली सेनाको चण्डी दल गण सल्ले र जिल्ला अस्पताल सल्लेको संयुक्त आयोजनामा सल्ले विमानस्थल र जिल्ला अस्पतालमा नमूना अभ्यास गरिएको हो ।

असोज २ गते भएको अभ्यासमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष समेत रहनुभएका प्रमुख जिल्ला अधिकारी हरिप्रसाद पन्तले यस्ता

अभ्यासले सरोकारवाला निकायलाई विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्न सहज हुने बताउनुभयो ।

हवाई दुर्घटना पश्चात् घटनास्थलको सुरक्षा, थप क्षति हुन नदिन गर्नुपर्ने प्रयास, घाइतेको उद्धार, शव सङ्कलन र व्यवस्थापन तथा घाइतेलाई स्वास्थ्य संस्था पुर्याउने देखि सहज उपचार व्यवस्था मिलाउनेसम्मका गतिविधिको अभ्यास गरिएको प्रमुख सेनानी बरुण केसी खत्रीले जानकारी दिनुभयो । ■

बझाङमा ६.३ म्याग्नेच्युडको भूकम्प, तीन हजार भन्दा बढी घरमा ठूलो क्षति

असोज १६ गते दिउँसो २:४० बजे बझाङको तलकोट गाउँपालिका आसपास केन्द्रबिन्द बनाएर ५.३ म्याग्नेच्युड र दिउसो ३:०६ बजे जयपृथ्वी नगरपालिका केन्द्रबिन्द बनाएर ६.३ म्याग्नेच्युडको भूकम्प गएको छ । त्यसपछि पनि विभिन्न समयमा परकम्प गएका छन् । यी भूकम्पमा परि जयपृथ्वी नगरपालिकाकी ४० वर्षिया गुणमती

धामीको मृत्यु भयो भने ३० जना घाइते हुनुभयो । भूकम्पबाट ३ हजार १४८ घर पूर्ण रुपमा क्षतिग्रस्त भएका छन् भने ११ हजार २२४ घरमा आंशिक क्षति पुगेको प्रारम्भिक तथ्यांक प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी, १२४ सार्वजनिक भवनमा पूर्ण र २०५ मा आंशिक क्षति पुगेको छ ।

आपतकालीन सम्पर्क नम्बरहरू

क्र. सं.	प्रदेश	जिल्ला	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल	क्र. सं.	प्रदेश	जिल्ला	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल
१	प्रदेश नं. १	भोजपुर	९८५२०१७७७७	९८५२०-१५५५५	९८५१२७२२४५	४०	गण्डकी	मनाङ	९८५६०३७७७७	०६६-४४०१९९	९८५१२७२५२१
२	प्रदेश नं. १	धनकुटा	९८५२०३७७७७	०२६-५२०१५५	९८५१२७२२४६	४१	गण्डकी	मुस्ताङ	९८५७६३७७७७	०६९-४४००९९	९८५१२७२४७४
३	प्रदेश नं. १	इलाम	९८५२६०७७७७	०२७-५२००२४	९८५१२७२२४२	४२	गण्डकी	म्याग्दी	९८५७६२७७७७	०६९-५२०२७५	९८५१२७२५९०
४	प्रदेश नं. १	झापा	९८५२६१७७७७	०२३-४५५०८५	९८५१२७२१२५	४३	गण्डकी	नवलपुर	९८५७०८७७७७	०७८-५४०१००	९८५१२७२५१६
५	प्रदेश नं. १	खोटाङ	९८५२८०७७७७	०३६-४२०१२१	९८५१२७२२४७	४४	गण्डकी	पर्वत	९८५७६१७७७७	०६७-४२०२६२	९८५१२७२०७९
६	प्रदेश नं. १	मोरङ	९८५२०५७७७७	०२१-५२५३०१	९८५१२७२१३६	४५	गण्डकी	स्याङ्जा	९८५६०४७७७७	०६३-४२०२८४	९८५१२७२५१८
७	प्रदेश नं. १	ओखलढुंगा	९८५२८७७७७७	०३७-५२०१७५	०३७-५२०६४२	४६	गण्डकी	तनहुँ	९८५६०६७७७७	०६५-५६०१९९	९८५१२७२०९९
८	प्रदेश नं. १	पाँचथर	९८५२६२७७७७	०२४-५२०१९९	९८५१२७२२४०	४७	लुम्बिनी	कपिलवस्तु	९८५७०३७७७७	०७६-५६०४६५	९८५१२७२१३७
९	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	९८५२०७७७७७	०२९-५६०१९९	९८५१२७२२५४	४८	लुम्बिनी	परासी	९८५७०४७७७७	९८५७०५५५६०	९८५१२७२१३५
१०	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बू	९८५२८२७७७७	०३८-५२०२५०	९८५१२७२०३९	४९	लुम्बिनी	रूपन्देही	९८५७०७७७७७	०७१-५२०२००	९८५१२७२१४४
११	प्रदेश नं. १	सुनसरी	९८५२०८७७७७	०२५-५६०७२८	९८५२०६३२०१	५०	लुम्बिनी	अर्घाखाँची	९८५७०७७७७७	०७७-४२०२९९	९८५१२७२०५७
१२	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुंग	९८५२६३७७७७	०२४-४६०१९९	९८५१२७२२४१	५१	लुम्बिनी	गुल्मी	९८५७०१७७७७	०७९-५२०२३०	९८५१२७२२८१
१३	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	९८५२०९७७७७	०२६-४२०१२९	९८५१२७२२६२	५२	लुम्बिनी	पाल्पा	९८५७०५७७७७	०७५-५२०५३६	९८५१२७२५८०
१४	प्रदेश नं. १	उदयपुर	९८५२८१७७७७	०३५-४२०२१५	९८५१२७२२७२	५३	लुम्बिनी	दाङ	९८५७०८७७७७	०८२-५२०५५९	९८५१२७२०८४
१५	मधेश	पर्सा	९८५५०७७७७७	०५१-५२२२५९	९८५१२७२१३२	५४	लुम्बिनी	प्युठान	९८५७०१७७७७	०८६-४२००३६	०८६-४६०४८८
१६	मधेश	बारा	९८५५००७७७७	०५३-५५०३९९	९८५१२७२१५१	५५	लुम्बिनी	रोल्पा	९८५७०२७७७७	०८६-६८००९९	०४९-७५७८७३
१७	मधेश	रौतहट	९८५५०३७७७७	०५५-५२०१७७	९८५१२७२१३०	५६	लुम्बिनी	रूकुम-पूर्व	९८५७०६७७७७	९८७०९४८११	०८८-४१३०९७
१८	मधेश	सर्लाही	९८५४०७७७७७	०४६-५२०८६६	९८५१२७२१२९	५७	लुम्बिनी	बाँके	९८५८०२७७७७	०८१-५२६१११	९८५१२७२१३८
१९	मधेश	धनुषा	९८५४००७७७७	०४१-५२६०९९	९८५१२७२१२७	५८	लुम्बिनी	बर्दिया	९८५८०३७७७७	०८४-४२०१९९	९८५१२७२१३९
२०	मधेश	सिराहा	९८५२८३७७७७	०३३-५२०००५	९८५१२७२१२६	५९	कर्णाली	रूकुम-पश्चिम	९८५७०३७७७७	०८८-५३०१८७	९८५१२७२४६६
२१	मधेश	महोत्तरी	९८५४०२७७७७	०४४-५२०००९	९८५१२७२१२८	६०	कर्णाली	सल्यान	९८५७०४७७७७	०८८-५००७००	०८८-५२०४१५
२२	मधेश	सप्तरी	९८५२८५७७७७	०३१-५२१६१३	९८५१२७२१४३	६१	कर्णाली	डोल्पा	९८५८३०७७७७	०८७-५५००५७	९८५१२७२१८५
२३	बागमती	सिन्धुली	९८५४०६७७७७	०४७-५२०५५५	९८५१२७२२६०२	६२	कर्णाली	हुम्ला	९८५८३३७७७७	०८७-६८०१३३	९८५१२७२७५७
२४	बागमती	रामेछाप	९८५४०५७७७७	०४८-५४००९९	९८५१२७२५५६	६३	कर्णाली	जुम्ला	९८५८३४७७७७	०८७-५२००१३	०८७-५२०५०३
२५	बागमती	दोलखा	९८५४०१७७७७	०४९-४२१३३३	९८५१२७२५३७	६४	कर्णाली	कालिकोट	९८५८३३७७७७	०८७-४४००१३	०८७-४४०३१३
२६	बागमती	भक्तपुर	९८५१२१७७७७	०१-६६१४८२१	९८५१२७२०६७	६५	कर्णाली	मुगु	९८५८३४७७७७	०८७-४६००९९	९८५१२७२७६१
२७	बागमती	धादिङ	९८५१२४७७७७	०१०-५२०२७९	९८५१२७२४९९	६६	कर्णाली	सुर्खेत	९८५८०७७७७७	०८३-५२०२२२	९८५१२७२०८३
२८	बागमती	काठमाडौँ	९८५१२०७७७७	०१-४२६१८३३	९८५१२७२०६८	६७	कर्णाली	दैलेख	९८५८०१७७७७	०८९-४२०११३	०८९-४१०२५५
२९	बागमती	काभ्रेपलान्चोक	९८५१२३७७७७	०११-४९०२३०	९८५१२७२०७५	६८	कर्णाली	जाजरकोट	९८५८०४७७७७	०८९-६८०२५५	०८९-४३०३५१
३०	बागमती	ललितपुर	९८५१२२७७७७	०६६-५५२१२०७	९८५१२७२०६६	६९	सुदूर पश्चिम	कैलाली	९८५८४२७७७७	०९१-५२११५०	९८५१२७२१४२
३१	बागमती	नुवाकोट	९८५११४७७७७	०१०-५६०३९९	९८५१२७२५३५	७०	सुदूर पश्चिम	अछाम	९८५८४०७७७७	०९८-६२०२२०	९८५१२७२३४९
३२	बागमती	रसुवा	९८५१२४७७७७	०१०-५४०२००	९८५१२७२२७५	७१	सुदूर पश्चिम	डोटी	९८५८३३७७७७	०९४-४२००९९	९८५१२७२०८७
३३	बागमती	सिन्धुपाल्चोक	९८५१२५७७७७	०११-६२००८८	९८५१२७२२६०२	७२	सुदूर पश्चिम	बझाङ	९८५८४१७७७७	०९२-४२१००६	९८६४३२६५८२
३४	बागमती	चितवन	९८५५०१७७७७	०५६-५२००९९	९८५१२७२१३४	७३	सुदूर पश्चिम	बाजुरा	९८५८४४७७७७	०९७-५५४०३१२	९८५१२७२७५२
३५	बागमती	मकवानपुर	९८५५०२७७७७	०५७-५२३८११	९८५१२७२५३२	७४	सुदूर पश्चिम	कंचनपुर	९८५८७३७७७७	०९९-५२११३६	९८५१२७२१४१
३६	गण्डकी	बागलुङ	९८५७६०७७७७	०६४-५२०२९९	९८५७६६८७००	७५	सुदूर पश्चिम	डडेलधुरा	९८५८७१७७७७	०९६-४२०१७६	९८५१२७२५१३
३७	गण्डकी	गोरखा	९८५६०५७७७७	०६४-४२०२३७	९८५१२७२२७१	७६	सुदूर पश्चिम	बैतडी	९८५८७०७७७७	०९३-४२०२५०	९८५१२७२०८५
३८	गण्डकी	कास्की	९८५६००७७७७	०६१-५२००३३५	९८५१२७२०८०	७७	सुदूर पश्चिम	दार्चुला	९८५८७२७७७७	९८५८७५४४५५	९८७४१६६९००७
३९	गण्डकी	लमजुङ	९८५६०१७७७७	०६६-५२०१९८	९८५१२७२६९५						

प्राधिकृत सहायता: राष्ट्रिय आवास तथा बस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्च

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
सिंहदरबार, काठमाडौँ